

Digital

Hva er i mitt digitale fotavtrykk?

En digital enhet åpner døren til så mange muligheter og opplevelser som kan berike din verden!

Men... Når du er på nett, vil du etterlate spor av ditt digitale fotavtrykk! Det du legger ut på nettet er faktisk det samme som å skrive på en tavle med en permanent markør:

lett å skrive, men vanskelig å slette!

Kunnskapsområde	Digital leseferdighet
Tema	Digital kompetanse
Tid beregnet	2 t 20 m
Læringsmål	<p>Hvis du går gjennom hele denne læringsenheten, vil du</p> <ul style="list-style-type: none"> • lære hva et digitalt fotavtrykk er • øke bevisstheten din om farene ved å legge ut og dele informasjon • lære om hvordan du kan ha et positivt digitalt fotavtrykk • reflektere over hvordan nettaktivitetene dine kan påvirke fremtiden din og også lære om... • å være trygg på nett og • hvordan opptre ansvarlig på nett

Oppvarming

Så snart du logger på nett, begynner du å lage en sti med informasjon om deg selv.

Det er ditt digitale fotavtrykk, alle spor du legger igjen på nettet. Spesielt det du sier og gjør på sosiale medier kan påvirke hva folk tenker om deg, både nå og i fremtiden. Det kan til og med hende at fremtidige generasjoner vil se det en dag. Til og med ting som er slettet, er ofte fortsatt på en server et eller annet sted...

Det du gjør på nett og hvilke sosiale grupper du er en del av på nett, kan påvirke hva folk synes om deg. Derfor er det viktig å vite hva slags sti du etterlater deg og være bevisst på virkningen det kan ha.

Det er det samme som handlingene dine i offentlige rom i det virkelige liv, bare at på nettet er det lettere for fremmede å lure deg, for eksempel ved å late som om de kjenner deg, eller andre, ved å for eksempel late som om de er deg.

Hvis du er på sosiale medier eller har en konto med navnet ditt på lignende offentlige plattformer, har du allerede et digitalt fotavtrykk:

Trinn 1

Lag en liste sammen med kompisen din over alle aktivitetene du vanligvis gjør på nettet. Ferdig?

Trinn 2

Gå nå i detalj og tenk på hva du har lagt ut (bilder og tekster): Hvilke bilder, meldinger eller informasjon er ikke helt trygge? Hvordan kan de påvirke deg eller andre?

Hvis du ikke har noe digitalt fotavtrykk ennå: Diskuter sammen med kompisen din: Hvilken informasjon om deg selv / hvilke bilder ville du lagt ut og ikke.

Lære

1

Ta en titt på dette bildet. Her er en forklaring på hvordan du kan skape et positivt digitalt fotavtrykk.

Profil

Bruk bare fornavnet ditt eller et kallenavn. Ikke oppgi personopplysninger.

Personvern

Hold passord og personopplysninger private.

Beskytt

Støtt deg på bevis og ikke mobb tilbake. Fortell en voksen.

Tillatelse

Sørg for at du har tillatelse til å se og dele informasjon på nett.

Positiv

Sørg for at informasjonen du deler er positiv.

Oppsummert er det minst tre strategier du kan bruke for å holde ditt digitale fotavtrykk passende og trygt:

1. Ha alle sosiale medier private. Dette forhindrer at alle kan se ting du legger ut.
2. Unngå å skrive ufine eller respektløse kommentarer på andres sider.
3. Unngå å legge ut noe veldig personlig eller si ting som kan være upassende. Hvis noen i fremtiden ser et gammelt innlegg av deg som er noe problematisk, kan det muligens gå negativt utover deg.

Hvordan kan ditt digitale fotavtrykk påvirke dine fremtidige muligheter?

Diskuter dette spørsmålet sammen med kompisen din og skriv ned refleksjonene og ideene dine på dette fotavtrykket eller på fotavtrykkene du selv tegner ... Du kan kanskje bruke en av føttene dine og tegne et omriss!

Dukker det ingen ideer opp?

Tenk på disse situasjonene: Hvis du er aktuell for et jobbintervju, hvis du blir en populær politiker, hvis demokratiet forvandles til diktatur...

2

Tenk deg at du blir intervjuet for en sommerjobb. Hvilke spørsmål kan de stille deg som de potensielt kan bekrefte gjennom å finne svar på nettet om deg? Brainstorm noen spørsmål sammen med kompisen din og skriv en liste med minst 5 mulige spørsmål!

Still nå kompisen din disse spørsmålene, og vurder svarene hans/hennes. **Dobbeltsjekk svarene på nett:** Stemmer svarene til kompisen din med det du finner på internett? Diskuter med kompisen din hvilken informasjon som ligger på nett som du bør endre med en gang, og hva du bør være oppmerksom på når du legger ut informasjon om deg selv i fremtiden.

Skape

1

Lag en kort plakat/brosjyre som en veiledning for unge mennesker som skal søke på en sommerjobb. Pass på å inkludere måter de kan forberede seg på til et intervju, ved å passe på at deres digitale fotavtrykk er positivt.

2

Lag en "finn forskjellen"-tegnserie sammen med kompisen din: På den ene siden tegner du en oppfunnet profil på sosiale medier, som representerer et positivt digitalt fotavtrykk, og på den andre siden den samme profilen med et negativt digitalt fotavtrykk.

Når du er ferdig kan du sende den videre til vennene dine slik at de kan prøve å se forskjellen mellom de to scenariene.

Reflektere

Sammen med kompisen din kan du skrive et brev til yngre barn for å forklare hvilke utfordringer de vil stå overfor for å holde sine egne og sine venners digitale fotavtrykk positive. Hvis du vil, kan du også lage et minne av dette, som en flaskepost eller du kan legge en slags påminner igjen et sted der fremtidige generasjoner kan finne det.